



PHEGEA

driemaandelijks tijdschrift van de
VERENIGING VOOR ENTOMOLOGIE
van de
Koninklijke Maatschappij voor Dierkunde van Antwerpen

ISSN 0771-5277

Redactieadres : W.O. De Prins, Diksmuidelaan 176, B-2600 Antwerpen (Belgium)

Tel. 03/322.02.35

Jaargang 12, nummer 2

1 april 1984

Interessante faunistische gegevens over sommige Griekse dagvlinders in juli 1982, april en juli 1983. (Lepidoptera, Rhopalocera)

door

Dirk VAN DER POORTEN

Abstract. Interesting data on the faunistics of some Greek butterflies in July 1982, April and July 1983 (Lepidoptera, Rhopalocera). The author deals with some important faunistic data on local and rare Greek butterflies. Three new species for Greece are mentioned : *Limenitis populi* L., *Minois dryas* Scopoli and *Coenonympha glycerion* Borkhausen. All three of these were caught in the mountainous region north of Drama in northern Greece.

Résumé. Données intéressantes concernant certains rhopalocères grecs observés en juillet 1982, avril et juillet 1983 (Lepidoptera, Rhopalocera). L'auteur communique certains renseignements importants au sujet de papillons grecs rares ou localisés. Trois espèces nouvelles peuvent ainsi être ajoutées à la faune grecque : *Limenitis populi* L., *Minois dryas* Scopoli et *Coenonympha glycerion* Borkhausen. Ces trois espèces ont toutes été renseignées des régions montagneuses au nord de Drama dans le nord de la Grèce.

De talrijke successen van mijn vorige excursies naar Griekenland (mei 1977, april 1978, juli 1979, 1980 en 1981 en april 1982) waren een belangrijke stimulans om mijn exploraties in dit land verder te zetten. In juli 1982 bezocht ik de Peloponesos, het Pindosgebergte en zowel West- als Oost-Makedonië. In april 1983 verbleef ik gedurende zeven dagen in het westen van Kreta en een even lange periode op het eiland Lesvos. In juli 1983 reisde ik, vergezeld door Alex RIEMIS, van Oost-Makedonië tot het zuiden van de Peloponesos. Al deze reizen resulteerden in een groot aantal vooral faunistisch interessante waarnemingen, waarvan hierna de belangrijkste volgen.

Zerynthia cerisyi cerisyi Godart

Op Lesvos waren de eerste helft van april 1983, net buiten de hoofdplaats Mitilini, op zeespiegelniveau de meeste mannetjes reeds afgevlogen. De wijf-

jes waren hier nog vers. Volgens mij moet de soort hier reeds vanaf half maart rondvliegen. Hogerop in het gebergte (ca. 500-600 m) waren alle exemplaren nog vers en moesten de meeste nog ontpoppen.

Zerynthia cerisyi ferdinandi Stichel

Drie maanden na mijn waarneming van de nominale ondersoort op Lesvos vonden Alex RIEMIS en ik begin juli op ongeveer 400 m hoogte zowel frisse als afgevlogen exemplaren. We konden op de voedselplant (*Aristolochia* sp.) ook eieren en reeds jonge rupsen aantreffen. Deze late waarneming schijnt normaal te zijn langs de flanken van het zuidelijke Rhodopigebergte (DACIE *et al.*, 1972 en 1979, VAN DER POORTEN 1982) en demonstreert vooral het grote verschil in klimaat tussen de bergen van Makedonië en de eilanden.

Zerynthia cerisyi cretica Rebel

De eerste dagen van april 1983 was de soort zeldzaam op enkele plaatsen ten westen van Chania. In een droog maar bloemrijk dalletje ten oosten van Chania vond ik een rijke populatie waarvan de wijfjes net aan het uitkomen waren. Ik observeerde verscheidene malen het driftige gedrag van een mannetje rond een net uitgekomen, nog maagdelijk wijfje. Ook vond ik twee paartjes in kopulatie.

Archon apollinus Herbst

De eerste helft van april 1983 vond ik een vijftal populaties tussen 300 en 600 m op het eiland Lesvos, de meeste exemplaren erg afgevlogen. Slechts met veel moeite kon ik in de hoogst gelegen populaties enkele nog frisse dieren aantreffen. Aan de staat van de meeste exemplaren te oordelen vloog deze soort op zijn minst reeds meer dan een volledige maand rond.

Parnassius apollo rhodopensis Markovic

Alex RIEMIS en ik vonden enkele exemplaren ten noorden van Drama begin juli 1983. Deze dieren behoren vrijwel zeker tot ssp. *rhodopensis*; zij voldoen niet alleen exact aan de beschrijving hiervan, maar sluiten ook rechtstreeks aan bij de verspreiding van deze ondersoort uit het Bulgaarse Rhodopigebergte. *P. apollo* was tot nu toe enkel gekend van West-Griekenland (Iti, Tymfristos, Olympos, Pindos en Vernongebergen).

Limenitis populi Linnaeus

Alex RIEMIS en ik ving begin juli één fris mannetje op een hoogte van ongeveer 1200 m in een vochtig, bosrijk biotoop ten noorden van Drama. Het exemplaar behoort tot de vorm *tremulae* Esper (zonder witte mediane band). Deze soort is **nieuw voor de Griekse fauna**.

***Fabriciana adippe* Denis & Schiffermüller**

Alex RIEMIS en ik vonden ten noorden van Drama enkele exemplaren die vooral interessant zijn omdat het dieren betreft met zilvertrekken op de onderkant van de achtervleugels. Tot nu toe waren van Griekenland enkel exemplaren gekend zonder deze zilvertrekken (forma *cleodoxa* Ochseneimer).

***Pseudochazara graeca* Staudinger**

Op 14 juli 1983 bezochten A. RIEMIS en ik een van de hogere toppen van het Parnongebergte. Op ongeveer 1800 m hoogte vonden we een populatie *Pseudochazara graeca*, uitsluitend mannetjes. De wijfjes moesten ten gevolge van het late seizoen nog uitkomen. Het betreft hier een nieuw ontdekte vindplaats voor deze soort.

***Minois dryas* Scopoli**

A. RIEMIS en ik vonden op 5 juli 1983 op ongeveer 800 m hoogte ten noorden van Drama één mannetje. Het is zeker het eerste exemplaar voor de Griekse fauna. Gezien de vroege datum van deze waarneming kan men veronderstellen dat het een van de vroegst uitgekomen exemplaren is van een populatie. Deze soort is dus **nieuw voor de Griekse fauna**.

***Erebia oeme* Hübner**

Deze soort werd in 1979 door DACIE *et al.* voor Griekenland ontdekt ten noorden van Drama. Later vond Jos DILS (1982) enkele mannetjes. Begin juli 1983 vonden A. RIEMIS en ik enkele exemplaren op ongeveer 1200 m. Het betreft vrijwel zeker de zuidelijkste populatie van ssp. *vetulonia* Frühstorfer.

***Coenonympha glycerion* Borkhausen**

Deze soort werd ten noorden van Drama gevonden door Jos DILS in juli 1982. In juli 1983 vonden A. RIEMIS en ik in dezelfde streek enkele exemplaren op 1200 m. Deze soort is **nieuw voor de Griekse fauna**.

***Lycaena dispar rutila* Werneburg**

Ik vond op 18 juli 1982 op ongeveer 800 m één wijfje, zich voedend op munt (*Mentha* sp.), in een bloemrijke weide langs een riviertje in het distrikt Florina. Het is een groot exemplaar (voorvleugellengte 23 mm) en niet fris meer. Het behoort ondanks de late datum vrijwel zeker nog tot de eerste generatie. *Lycaena dispar* schijnt zeer zeldzaam te zijn in Griekenland. Er zijn slechts enkele sporadische meldingen, waarvan de meeste van vooral oostelijker gelegen vindplaatsen (Thessaloniki, BRETHERTON 1966; Evros en Paraneion, WILLEMSE 1980).

Pyrgus serratulae Rambur

Enkele exemplaren behorende tot de grote ssp. *major* Staudinger werden in het Taygetosgebergte in 1982 door Jos DILS gevonden. In juli 1983 namen A. RIEMIS en ik hier nog enkele exemplaren waar. De zuidelijkst gekende vindplaats was tot nog toe het Mainalongebergte (Arkadia, WILLEMSE 1981) in de centrale Peloponesos.

Literatuur

- Bretherton, R.F., 1966. A Distribution List of the Butterflies of western and southern Europe. *Trans. Soc. Brit. Ent.* 17 : 1-94.
- Coutsis, J., 1972. List of Grecian Butterflies : Additional Records 1969-1971. *Ent. Rec. J. Var.* 84 : 145-151.
- Coutsis, J., 1978. List of Grecian Butterflies : Additions and Corrections. *Ent. Rec. J. Var.* 90 : 137-140.
- Dacie *et al.*, 1972. Butterflies in northern and central Greece, July 1971. *Ent. Rec. J. Var.* 84 : 257-266.
- Dacie *et al.*, 1977. Butterflies in northern Greece : June-July 1976. *Ent. Rec. J. Var.* 89 : 265-268.
- Dacie *et al.*, 1979. Butterflies in northern Greece : June-July 1978. *Ent. Rec. J. Var.* 91 : 311-314.
- van der Poorten, D., 1981. Dagvlinders in Noord-Griekenland in juli 1980. *Phegea* 9 : 23-28.
- van der Poorten, D., 1982. Interessante dagvlinderwaarnemingen in Griekenland, juli 1981. *Phegea* 10 : 77-87.
- Willemse, L., 1980. Some interesting faunistic data of Rhopalocera in Greece. *Ent. Ber., Amst.* 40 : 156-158.
- Willemse, L., 1981. More about the Distribution of Rhopalocera in Greece. *Ent. Ber., Amst.* 41 : 41-47.

van der Poorten D. : Lanteernhofstraat 26, B-2200 Antwerpen-Borgerhout.

Erratum

In het artikel door W.O. DE PRINS «Over de verspreiding van *Noctua tirrenica* Biebinger, Speidel & Hanigk (Lepidoptera, Noctuidae)», gepubliceerd in *Phegea* 11 (4) : 97-99, is een spijtige fout geslopen. In figuur 1 (p. 98) werden de tekeningen van de vrouwelijke genitalia omgewisseld. Nummer 4 stelt het vrouwelijk genitaalapparaat voor van *Noctua tirrenica* en nummer 5 dat van *Noctua fimbriata*.